

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

UK POINT
Informace a služby
na jednom místě
Univerzita Karlova

VYSOKOŠKOLSKÉ PORADENSTVÍ

- aktuální výzvy a trendy

Praha, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

25. 5. 2022

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy – Akademická poradna
ve spolupráci
s Centrem Carolina – UK Point
a Střediskem pro podporu studentů se specifickými potřebami ČVUT – ELSA

pořádá konferenci
v rámci projektu ESF pro VŠ II na UK (CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_056/0013322)

Vysokoškolské poradenství – aktuální výzvy a trendy

Záštitu nad konferencí převzaly:
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Rektorka Univerzity Karlovy, prof. prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D.

Konference se uskuteční dne 25. 5. 2022 – PedF UK, Magdalény Rettigové 4, Praha 1

Vědecký výbor konference

Doc. PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.	doc. PhDr. Lea Květoňová, Ph.D.
prof. PaedDr. Bartoňová, Ph.D.	Dr hab. Beata Pitula, prof. PŠ
Prof. PhDr. Eva Gajdošová, PhD.	PhDr. Klára Špačková, Ph.D.
doc. PhDr. Kateřina Hádková, Ph.D.	doc. PhDr. Markéta Švamberská Šauerová, Ph.D.
doc. PhDr. Vanda Hájková, Ph.D.	Mgr. Katarína Vadíková, Ph.D.

Organizační výbor konference

Kristýna Fridrichová	Mgr. Alice Rytchová
PhDr. Kristýna Janyšková, Ph.D.	Mgr. Anna Vozková
PhDr. Monika Kadrnožková, Ph.D.	Mgr. Jana Zdarsová

Program

8:15–9:15 Registrace (Vestibul)

Plenární zasedání – AULA (9:15 –12:15)

9:15–9:30 Zahájení konference

9:30–12:15 Dopolední blok příspěvků

9:20–9:50 Efektivní poradenství=efektivní vysoké školství? Vysokoškolského poradenství v ČR a jeho úloha v zachování kvality a efektivity terciárního vzdělávání (Dr. Filip Bláha, Centrum pro studium vysokého školství, v. v. i.)

Příspěvek přiblíží závěry studie „Vysokoškolské poradenství v ČR. Mezi strategií a realitou“, která vznikla ve spolupráci s českou odbočkou Nadace Friedricha Eberta. Kromě jiného se zaměří na reflexi poradenství a jeho role v zajišťování kvality terciárního vzdělávání ve Strategickém záměru MŠMT pro oblast vysokých škol a nabídne polemický pohled na otázku financování poradenských aktivit a budování poradenských struktur. Závěrem se dotkne i potřeby dat a jejich analýzy pro kvalitativní poradenské činnosti na VŠ.

9:50–10:20 Využití dat v oblasti vysokoškolského poradenství (Mgr. Michaela Šmídová, Ph.D., Centrum pro studium vysokého školství, v. v. i.)

Příspěvek se bude zabývat možnostmi využití kvantitativních národních i mezinárodních datových zdrojů pro podporu poradenské činnosti na vysokých školách v České republice. Např. bude představen výzkum Eurostudent, který je jedním z longitudinálních mezinárodních šetření se zaměřením na sociálně-ekonomické podmínky studia, nebo šetření absolventů vysokých škol v Evropě, Eurograduate. Obě šetření se uskuteční v tomto roce, a jeho výsledky tak budou zobrazovat zkušenost s pandemickou situací. Využití dat může mj. pomoci odpovědět na některé otázky: Jak je poradenská činnost na VŠ využívána v dalších evropských zemích a jak z tohoto srovnání vychází Česká republika? Jaké jsou sociální a ekonomické podmínky českých studentů?

10:20–10:50 Dysbalance proměnných v mechanismech podpory rovných příležitostí v terciárním vzdělávání (doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra speciální pedagogiky)

Motivem, který nás vedl ke sdílení toho příspěvku je, zcela otevřeně řečeno, vlastní nevyčísitelná zapálenost. Zapálenost pro školství, pro učitelství a pro vzdělávání. Naznačíme tím, že charakter tohoto textu inklinuje vyhradně k interpretační strategii, která je blízká kvalitativním perspektivě metodologické epistemologické základy. Možná troufalé, i přesto však regulérní, subjektivní a také subjektivizované percepční či kognitivní závěry individuální povahy pojmáme jako vklad do poznání té oblasti, ke které samotná tematizace textu směřuje. A jak se jeví, směřuje paralelně k několika různým oblastem, náležícím do konceptu kvality života, přesto však všechny mají svou náležitost ke školské vzdělávací politice České republiky. Abychom podstatu celého problému, jenž nás subjektivně tíží a soudím, že nejsem sám, že takových jednotlivců v řadách pedagogické veřejnosti je vícero. Nebo minimálně řada jednotlivců pedagogických profesionálů se i tímto tématem dysbalance rovných, spravedlivých či jakkoliv jinak uchopených otázek a odpovědí svobodně, odborně, profesně, nebo jinak zabývá. V příspěvku předkládáme výzkumný extrakt jak vertikální, tak horizontální úrovně, kdy obě propojují znaky aplikace metody life story, inkudovaná participativní a autobiografická povaha komplementárního, relačně vztažnému k romskému etniku a k neutěšené politice vysokoškolského vzdělávání.

10:50–11:20 Vysokoškolské poradenstvo a etika: výzvy a výhovorky (Mgr. Katarína Mária Vadíková, PhD.)

Základňou príspevku je predstavenie spôsobov poskytovania VŠ poradenstva na Slovensku pre rôzne cieľové skupiny. Dopĺňa ho heuristika benefítov a limitov. Špeciálna pozornosť je venovaná výhovorkám z výziev VŠ poradenskej činnosti v oblasti etiky a nových trendov, vyvodenie dôsledkov z ich ignorácie a načrtnutie možných interdisciplinárnych preventívnych riešení. Účelom príspevku je potvrdiť interdisciplinárnosť poradenstva, vyzdvihnúť hodnotu VŠ poradní ako expertných pracovísk nielen pre zabezpečenie národnej, ale medzinárodnej kvality VŠ štúdia, prostredníctvom ktorej sa inštitúcia môže tiež otvoriť verejnosti a medzinárodnej spolupráci.

11:20–11:50 Vysokoškolské poradenství v Polsku (Dr hab. prof. PŚ Beata Pitula, prof., Instytut Badań nad Edukacją i Komunikacją, Politechnika Śląska, Gliwice)

The text Student support at Polish universities presents types and kinds of support implemented in academic education. The tasks of Academic Career Offices are discussed in more detail and the author's models of support for students, PhD students and graduates are characterized. Problems associated with the implementation of these models are also presented, as well as recommendations for universities based on the results of research conducted by the Centre for Analyses of the Independent Students' Association.

11:50–12:15 Systém poradenských služeb na UK a PedF UK – výzvy a proměny (doc. PhDr. Anna Kucharská, Ph.D., Akademická poradna a katedra psychologie PedF UK)

Příspěvek seznámí posluchače s činností Akademické poradny při PedF UK, která je v současné době podpořena prostřednictvím projektu ESF. Pozornost bude věnována kontextu poskytování poradenských služeb na Univerzitě Karlově, v historickém i aktuálním pohledu. Zmíněny budou výzvy, před kterými poradenské služby na UK stojí.

Odpolední sekce

Sekce A – učebna R016

Sekce A1 Vysokoškolské poradenství a jeho možnosti (13:00–14:40)

Moderuje: Anna Kucharská

13:00–13:20 Situace ve VŠ poradenství v roce 2022 z pohledu Asociace vysokoškolských poradců (Mgr. Barbora Čalkovská, Asociace vysokoškolských poradců a Středisko ELSA)

V příspěvku bude stručně představena AVŠP jako zastrešující organizace vysokoškolských poradců v České republice. Asociace dlouhodobě monitoruje praxi poskytování poradenských služeb na vysokých školách. V příspěvku budou shrnuty aktuální okruhy témat, kterým se AVŠP průběžně věnuje: financování/legislativa/kompetence a vzdělávání poradců. Tyto okruhy se promítají do aktivit projektu Centralizovaného rozvojového programu MŠMT pro rok 2022.

13:20–13:40 Role odborných pracovišť poskytujících podporu studentům se specifickými potřebami v oblasti poradenství (Mgr. Zdeněk Toušek, Centrum podpory studentů se specifickými potřebami – Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích)

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích již deset let poskytuje studentům se specifickými potřebami podpůrná opatření a odborné služby. K nim neodmyslitelně patří i studijní poradenství. Jak však ukázaly dlouhodobé zkušenosti, je potřeba podpory formou poradenství širší, než jak striktně vyžaduje metodický pokyn MŠMT. Týká se to jak oblastí specifických, jako je např. poradenství v oblasti přístupnosti či kompenzačních pomůcek potřebných pro studium, tak oblastí obecně univerzitou saturovaných, jako je např. kariérové poradenství. V tomto případě však nejde o dublování standardně poskytovaných služeb, ale o jakousi nadstavbu pro specifickou cílovou skupinu.

13:40–14:00 Součinnost je klíčová: Vytváření podpůrné sítě okolo studentů se specifickými potřebami (Mgr. Kristýna Janyšková, Ph.D., Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta)

Studenti se specifickými potřebami při svém studiu zažívají obtíže různého charakteru. Čím specifičtější situace a čím komplexnější potřeby student má, tím vyšší riziko studijní neúspěšnosti u něj vzniká. Účinným nástrojem stabilizace studenta je rozvrstvení podpory mezi více pracovníků fakulty / univerzity, kteří se studentem na různých úrovních pracují. Příspěvek sbírá postřehy pracovníků PedF UK (studijní oddělení, katedra, poradenské pracoviště) a přináší doporučení pro přenos dobré praxe.

14:00–14:20 Prevence je nejlepší poradenství, nejlepší prevence je připravenost (Ing. Jan Hájiček, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze)

Vysoké školy kladou na své studenty velké nároky již od prvního ročníku bakalářského studia, který se proto někdy označuje jako tzv. „prodloužené přijímací řízení“. Cílem poradenských služeb je tyto nároky vyvažovat podpůrnými službami a umožnit nově přichozím studentům rychlou adaptaci na vysokoškolské prostředí. Většina poradenských služeb je pasivní (student musí přijít s problémem). Jak můžeme studenty připravit na realitu vysokoškolských požadavků i aktivně a preventivně? Jaká je

praxe na českých školách? Cyklus přednášek Survival kit od Poradenského a kariérního centra VŠCHT Praha je jedním z nástrojů pro získání znalostí a dovedností pro „přežití“ prvního ročníku, který má zároveň minimalizovat zbytečné a neúčelné negativní dopady vysokých nároků prestižní VŠ.

14:20–14:40 Specifika rozvoje akademických pracovníků (Mgr. Kryštof, David, Ph.D., PCC, Mendelova univerzita v Brně)

Akademičtí pracovníci mají rozdílné pracovní úkoly. Kromě vědecko-výzkumné činnosti jsou i vysokoškolskými pedagogy. Jejich rozvoj tedy může být sledován jak v oblasti vědecko-výzkumné, tak i v oblasti pedagogické, přesněji didaktické. Musí být kompetentní jak v rámci přípravy výuky a nastavování vzdělávacích cílů, tak i vedení výuky a následného ověřování znalostí. Článek se zaměřuje na možné způsoby rozvoje akademických pracovníků v jejich jednotlivých kompetencích.

14:40 Závěr sekce

Sekce A2 Aktuální otázky poradenských služeb na vysokých školách **(15:00–16:40)**

Moderuje: Olga Kučerová

15:00–15:20 Zkušenosti z VŠ poradenství v době koronavirové pandemie (doc. MUDr. Dagmar Schneiderová CSc., Mgr. Tereza Koprivová Herotová, Ph.D., 3.LF UK, Ústav hygieny, Studentská poradna)

V úvodu svého příspěvku zmíníme výsledky zahraničních studií, které sledovaly dopad omezení spojených s koronavirovou pandemií na životní styl a duševní zdraví vysokoškolských studentů. Dále představíme své zkušenosti z poradenské praxe, která probíhala v době koronavirové pandemie převážně online. Porovnáme návštěvnost a charakter problémů, se kterými studenti přicházeli do poradny v době před a během pandemie.

Představíme poradenské přístupy založené na principech podpory zdraví, kognitivně behaviorální terapie a tvarové (Gestalt) terapie, které dlouhodobě uplatňujeme ve Studentské poradně 3. LF UK při řešení studijních a osobních problémů, zvládnutí stresu, podpoře zdravého životního stylu, osobního rozvoje a odvykání kouření.

Zmíníme rovněž své pedagogické aktivity a spolupráci se studijním oddělením a Centrem pro závislé na tabáku ve FNKV, které si kladou za cíl seznámit studenty s poradenskými službami na fakultě, motivovat je k návštěvě poradny v případě potřeby a tím přispět k prevenci studijního selhání a podpoře duševního zdraví a pohody studentů.

15:20–15:35 Zpátky do reality aneb jak se vrátit do „normálu“ (Mgr. Tereza Hrušková, Poradenské centrum Alfons, ICV VUT)

O dopadu covidu slycháváme dost často. O samotném covidu ještě víc. Často se ale vynechává návrat do pomyslného „normálu“. Najednou si zase můžeme dělat, co chceme a kdy chceme. Jak to na nás ale působí? Jak nás to ovlivňuje a v čem? Strádání emocí jako na houpačce, strádání návalu energie s velkým vyčerpáním a výčítky, co jsme (ne)udělali a jak. Stres, zablčení a velká změna, která se promítá do naší psychické i fyzické pohody. Pojďme se společně podívat na to, co se v nás aktuálně může dít a proč. Proč je potřeba postavit sebe na první místo?

15:35–15:50 Válka a její vliv na studenty z Ukrajiny v České republice v jejich počátcích (Mgr. Gabriela Dymešová, Pedagogická fakulta UK, katedra psychologie)

Válka zaskočila všechny obyvatele České republiky a výrazně ovlivnila život také studentů z Ukrajiny, kteří v té době studovali na Karlově univerzitě. Příspěvek popisuje nejčastější psychické reakce na konkrétních kauzistikách a zasazuje je do teoretického rámce poznatků práce s krizí v krizové intervenci.

15:50–16:05 Emancipační účinky umělecké otevřené formy (doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D., PhDr., Mgr. Magdalena Novotná, Ph.D., Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph. D., Mgr. Lothar Rudorfer)

Příspěvek je zaměřený na inkluzivní univerzitní vzdělávání budoucích učitelů. Po roce zkušeností distančního vzdělávání způsobeného pandemií Covid-19 jsme si uvědomili, že roste počet studentů se speciálními potřebami, nejčastěji pak studentů s psychickými obtížemi. Zkušenost distančního vzdělávání ukázala frustraci studentů z izolace. Sociální izolace studentů se speciálními potřebami je pochopitelně větší a při distanční výuce se ještě prohloubila. Absence setkávání měla a dosud má vliv na naši schopnost komunikovat, domlouvat se, spolupracovat a organizovat svůj čas. Dopadá na naši pracovní morálku i náš

wellbeing. Uvědomili jsme si, jak je distanční digitální vzdělávání – i přes některé organizační výhody, zatěžující. Docenili jsme naopak sociální formy učení, včetně dialogického vyučování a kooperativních postupů umělecké tvorby.

16:05–16:20 Osobnostní a sociální výchova v přípravě učitelů primárních škol (PhDr. Krčmářová Tereza, Ph.D., Katedra primární a preprimární pedagogiky PedF UK Praha)

Příspěvek informuje o pojetí, cílech, obsahu a metodách kurzu Osobnostní a sociální výchova v přípravě učitelů primárních škol. Reflektuje přínosy tohoto kurzu očima vyučujících a studentů. Na příkladech vybraných situací poukazuje na to, jak studenti učitelství reflektují a zvládají zátěžové situace, které přinesla covidová situace nebo válečný konflikt na Ukrajině.

16:20–16:40 Ohlédnutí za osobními zkušenostmi a pocity z pracovní povinnosti studentů (ThDr. Kateřina Brzákova Beksová, Th.D., Mgr. Lenka Nádvorníková, Ph.D., TUL, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky)

Příspěvek prezentuje postoje a emoce studentek bakalářského studijního programu speciální pedagogika, které vyplynuly ze zkušeností s pracovní povinností při koronavirové pandemii. Zpětně reflektuje ochotu pomáhat a uvádí do souvislosti rozhodnutí k okamžitému zodpovědnému jednání s emoční inteligencí i s pocity vyvolanými zátěží. Poukazuje na morální pobutky k pomáhání, ale také na ambivalenci výchovného deficitu praktických zkušeností v sociálních službách a příležitost k osobnímu růstu či rozšíření profesních kompetencí. Interpretuje názory studentek na hodnotové změny vyvolané krizovou situací.

16:40 Závěr sekce

Sekce B – učebna R210

Sekce B1: Vysokoškolské poradenství a specifické skupiny podpory: studenti se specifickými poruchami učení a narušenou komunikační schopností **(13:00–14:40)**

Moderuje: Klára Špačková

13:00–13:20 Psychosociální aspekty SPU u dospělých (PhDr. Pavla Cimlerová, PPP Středočeského kraje)

V dospělém věku se významnou měrou promítají primární symptomy specifických poruch učení do psychosociálního fungování v osobním i v pracovním životě. V příspěvku se zaměříme na hlavní sekundární symptomy dyslexie, z nichž některé jsou méně zřejmé, ale zásadním způsobem ovlivňují prožívání dospělých osob se specifickou poruchou učení. Nastíníme vědomé i nevědomé kompenzační strategie, které dospělí jedinci s SPU vyvíjejí k překonávání svých specifických obtíží. Zamysleme se nad překážkami, kterými dospělí jedinci se specifickými obtížemi procházejí v osobním, partnerském, rodinném životě i v zaměstnání. Upozorníme na silné stránky dospělých s SPU, jejichž identifikace a znalost může napomoci k nové kvalitě života.

13:20–13:30 Student se specifickými poruchami učení v kontextu vysokoškolského poradenství (PhDr. Klára, Špačková, Ph.D., Mgr. et Mgr. Olga Kučerová, Ph.D., Akademická poradna PedF UK)

V příspěvku se zaměříme na problematiku poskytování poradenských služeb pro vysokoškolské studenty se specifickými poruchami učení (SPU). Vycházet budeme z dat Akademické poradny PedF UK. Nejprve posluchače seznámíme s přehledem obtíží, se kterými se studenti s SPU při studiu nejčastěji potýkají. Věnovat se budeme také otázce doporučených modifikací při plnění studijních povinností. Hlavní pozornost příspěvku bude soustředěna na systém podpory a služeb pro studenty s SPU.

13:30–13:45 Specifické poruchy učení v kontextu vysokoškolského studia (Mgr. Veronika Matějková, Mendelova univerzita v Brně, Poradenské a profesní centrum)

Hlavním cílem příspěvku je seznámit účastníky konference s tradičními a sekundárními obtížemi mladých dospělých s dyslexií v kontextu vysokoškolského studia. Dále budou představena jednotlivá servisní a režijní opatření, kterých vysokoškolská centra podpory využívají. Důraz bude kladem na studijní poradenství z pohledu studenta s dyslexií.

13:45–14:00 Student se specifickými potřebami na lékařské fakultě (PhDr. Hana Svobodová, Ph.D., 3. lékařská fakulta UK)

Príspevek seznamuje se situací se studenty se specifickými potřebami na lékařské fakultě. Z hlediska profilu absolventů se mnohdy specifické potřeby studentů jeví jako kontraindikací studia, resp. přípravy na zdravotnické povolání, které vyžaduje vysokou soustředěnost, praktickou zručnost a rozvinuté komunikační dovednosti. Zkušenost kontaktní osoby ukazuje, že za pomoci asistenčních služeb, konzultací s vyučujícími, s použitím speciálních pomůcek a další pomoci lze náročné studium medicíny a přidružených zdravotnických oborů zvládnout, jak dokumentuje i kauzistika studenta se specifickými poruchami učení (SPU). V současné době z iniciativy samotných studentů se specifickými potřebami vzniká podpůrná studentská skupina, která má vizi peer programů vzájemné pomoci.

14:00–14:15 Možnosti podpory vysokoškolských studentů s narušenou komunikační schopností (Mgr. Ing. Jana Horynová, Akademická poradna PedF UK)

Príspevek predstaví specifika vzdelávání a komunikace se studenty vysokých škol s různými druhy narušené komunikační schopnosti. Definuje základní charakteristiku řečových a jazykových poruch, které mohou nejvýznamněji zasahovat vysokoškolské studium svých nositelů. Především pak shrne poznatky získané v rámci logopedického poradenství a na jejich základě poskytne základní doporučení pro vzdelávání a komunikaci s uvedenými studenty vysokých škol.

14:15–14:30 Student s poruchou plynulosti řeči na vysoké škole (Mgr. Karolína Rybková, Katedra speciální pedagogiky PedF UK)

Príspevek pojednává o přístupech ve vzdelávání a komunikaci se studenty vysokých škol s poruchou plynulosti řeči, tedy s koktavostí a breptavostí. Představí základní terminologii a symptomy zmíněných diagnóz, jež ovlivňují kvalitu vysokoškolského studia. Dále přiblíží specifika práce s těmito studenty a poskytne konkrétní doporučení pro vzdelávání a komunikaci s uvedenými studenty vysokých škol.

Sekce B2: Vysokoškolské poradenství a specifické skupiny podpory: studenti se zrakovým a sluchovým postižením (15:00–16:40)

Moderuje: Kristýna Janyšková, Pavlína Šumníková

15:00–15:15 Výzvy vysokoškolského studia v kontextu specifických potřeb (Mgr. Janyšková Kristýna, Ph.D., Akademická poradna PedF UK)

Vypořádat se s nároky vysokoškolského studia může být náročné. Když se nadto přidá další proměnná ve formě specifických potřeb studenta, může se jednat o neúměrně zátěžovou situaci. Príspevek shrnuje výsledky dotazníkových šetření provedených mezi studenty a pracovníky Pedagogické fakulty UK v letech 2014-2020, prostřednictvím kterých se snažíme porozumět, jaké mechanismy přispívají ke zvýšení či naopak snížení studijní úspěšnosti studentů se specifickými potřebami. Cílem příspěvku je sdílení doporučení pro přenos dobré praxe.

15:15–15:35 Technologická podpora studentů se zrakovým postižením na vysoké škole (Mgr. Barbora Bertlová, Středisko pro podporu studentů se specifickými potřebami ELSA ČVUT)

Technologie jsou dnes běžnou součástí studia na vysokých školách, včetně výuky studentů specifickými potřebami. Nedílnou částí funkční diagnostiky studenta se zrakovým postižením by měly být i otázky týkající se úrovně zkušeností a dovedností práce s technikou. Moderní technologie nemusí být pomocníkem pouze studentů, ale mohou usnadnit práci také poradenským pracovníkům. Díky specializovaným zařízením mohou i vysokoškolská poradenská pracoviště modifikovat studijní literaturu, zprostředkovat obraz z tabule či jinak zpřístupnit výuku. Príspevek nabídne vhled do několika možných způsobů technologické podpory studentů se zrakovým postižením na vysoké škole spolu se zkušenostmi pracovníků Střediska pro podporu studentů se specifickými potřebami ČVUT ELSA.

15:30–15:50 Možnosti distanční výuky studentů se zrakovým postižením (PhDr. Pavlína Šumníková, Ph.D., Akademická poradna PedF UK)

Netradiční forma distančního vzdělávání přinesla na pole speciálněpedagogické praxe dosud nezmapovaný jev, který může rozšířit možnosti podpory studentů se zrakovým postižením. Cílem příspěvku je nalézt a popsat specifika distanční formy výuky u studentů se zrakovým postižením na vysoké škole.

15:50–16:05 Možnosti podpory studentů a se sluchovým postižením a jejich pedagogů (PhDr. Tereza Hradilová, Ph.D., Akademická poradna PedF UK)

Předkládaný příspěvek se bude zaměřovat na možnosti podpory studentů se sluchovým postižením při studiu. Zároveň se zaměří také na metodickou podporu pedagogů a akademických pracovníků.

16:05–16:25 Neslyšící vysokoškoláci & epidemie COVID-19 (Mgr. Andrea Hudáková, Ph.D., Ústav jazyků a komunikace neslyšících, FF UK)

Příspěvek ve stručnosti shrne zhruba dvouleté období epidemie onemocnění COVID-19 z pohledu neslyšících studentů Univerzity Karlovy.

16:25 Diskuze a závěr sekce

Sekce C – učebna R112

Sekce C1: Vysokoškolské poradenství a specifické skupiny podpory: studenti s psychickými poruchami a studenti s poruchami autistického spektra (13:00–14:40)

Moderuje: Hana Sotáková

13:00–13:15 „Hledání vnitřních zdrojů“: zkušenost s podpůrnou skupinou pro studenty a pedagogické pracovníky (Mgr. Matyáš Müller, MSc., Ph.D. Univerzita Karlova: UK Point – Centrum Carolina)

V příspěvku budeme sdílet zkušenost s vedením podpůrné skupiny "Hledání vnitřních zdrojů". Skupinu jsme v letošním akademickém roce poprvé vedli naživo, zatímco v tom minulém probíhala online. Jedná se o uzavřenou skupinu do 10 lidí s cca 10 setkáními. Při setkáních se kombinuje teorie k určitým tématům týkajících se psychosociálního vývoje, moderované sdílení účastníků a cvičení vycházející z biosyntetické psychoterapie.

13:15–13:30 Studující s psychickými potížemi ve spektru poradenských služeb aneb od prvního kontaktu, přes funkční diagnostiku po nácvik studijních strategií (PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D., Akademická poradna PedF UK)

Příspěvek reflektuje poradenskou zkušenost z Akademické poradny při PedF UK. Snaží se poukázat na někdy složitou cestu rozhodnutí studujících s psychickými problémy vyhledat poradenské služby na půdě univerzity, roli Akademické poradny při hledání individuálních řešení a doprovázení studujících i limity naší práce. V příspěvku budeme ilustrovat cestu od prvního kontaktu, přes rozhodování se podstoupit funkční diagnostiku až po další specifické poradenské služby, např. nácvik studijních strategií.

13:30–13:45 Genderová specifika studujících s PAS na VŠ (PhDr. Hana Sotáková, Ph.D., Akademická poradna PedF UK)

Příspěvek ukazuje na kazistikách klientů Akademické poradny UK specifika v potřebách studujících s PAS na základě genderové příslušnosti. Je vůbec možné taková specifika vydělit? Nevztahují se rozdíly ve fungování klientů pouze k míře projevů PAS? Dále řeší také otázku, do jaké míry v současné literatuře reflektovaná schopnost "kamuflovat" u studentek s PAS může pozitivně i negativně ovlivnit jejich studium na VŠ.

13:45–14:00 Mezioborová a týmová spolupráce u studenta (Mgr. Veronika Šporclová, Ph.D., Centrum Carolina, FF UK)

Kazuistika zaměřená na popis multidisciplinární spolupráce odborníků z různých prostředí, díky které se podařilo stabilizovat náročnou životní situaci VŠ studenta. Student v době pandemie přišel o matku, která byla jeho oporou a jedinou pečující osobou. Podpurná síť z různých prostředí umožnila krizi zvládnout a student se mohl vrátit ke studiu zvoleného oboru.

14:00–14:15 Studium studentky s AS na PedF – součinnost více pracovišť (kazuistika) (PhDr. Hana Sotáková, Ph.D., Kristýna Janyšková, Ph.D., PaedDr. Eva Battistová, Akademická poradna PedF UK, KITTV PedF UK)

Studenti s poruchou autistického spektra mohou při svém studiu potřebovat vysokou míru podpory. Příspěvek na příkladu studentky s Aspergerovým syndromem se zaměřuje na zdůraznění nezbytnosti spolupráce jednotlivých pracovišť VŠ, rodiny a případně i dalších odborníků při podpoře studentky se závažnou mírou poruchy autistického spektra. Ukazuje, že v případě studentů s PAS často plnění nároků studia selhává na nedostatečně rozvinutých studijních kompetencích násobených jádrovými projevy poruchy. Zabýváme se tedy otázkou, jaká je adekvátní podpora ze strany VŠ a do jaké míry nedostatek studijních kompetencí ovlivňuje selhání vzdělávacího systému na nižších stupních vzdělávání.

14:15–14:30 Služby Centra podpory studentů se specifickými potřebami na Univerzitě Palackého v Olomouci pro studenty s psychickým onemocněním a studenty s poruchou autistického spektra v době pandemie (Mgr. Kateřina Veselá, Mgr. Lenka Szokalová, Univerzita Palackého v Olomouci, Centrum podpory studentů se specifickými potřebami)

Příspěvek prezentuje postoje a emoce studentek bakalářského studijního programu speciální pedagogika, které vyplynuly ze zkušeností s pracovní povinností při koronavirové pandemii. Zpětně reflektuje ochotu pomáhat a uvádí do souvislostí rozhodnutí k okamžitému zodpovědnému jednání s emoční inteligencí i s pocity vyvolanými zátěží. Poukazuje na morální pobutky k pomáhání, ale také na ambivalenci výchozího deficitu praktických zkušeností v sociálních službách a příležitost k osobnímu růstu či rozšíření profesních kompetencí. Interpretuje názory studentek na hodnotové změny vyvolané krizovou situací.

14:30 Diskuze a závěr sekce

Sekce C2: Podpora duševního zdraví u studentů vysokých škol, well-being **(15:00–16:40)**

Moderuje: Pavla Presslerová

15:00–15:15 Poradenské služby pro podporu duševního zdraví studentů (formy poradenství, destigmatizace, preventivní programy) (Mgr. Jana Krunclová, Mgr. Alena Vrbová, Západočeská univerzita v Plzni)

V rámci projektu Systematická podpora duševního zdraví v adolescenci, financovaného prostřednictvím fondů EHP a Norska podporujeme destigmatizaci tématu duševního zdraví a rozvoj služeb zaměřených na prevenci a poradenství v případě psychické krize či onemocnění. V rámci poraden využíváme odborných pracovníků a peer asistentů a snažíme se otevírat téma péče o duševní zdraví i mimo zdi ZČU. Naším cílem je poskytnout nejen kvalitní a dostupné odborné služby, ale i předcházet chronifikaci a eskalaci psychických problémů u mladistvých a mladých dospělých.

15:15–15:30 Projekt podpory wellbeingu studentů VŠ založený na analýze náchylnosti ke stresu studentů různého studijního zaměření (doc. PhDr. Markéta Švamberská Šauerová, Ph.D., VŠTVS PALESTRA)

Cílem příspěvku je představit projekt zaměřený na podporu wellbeingu studentů, projekt vychází z analýzy náchylnosti ke stresu studentů různých studijních zaměření (Tošner/Tošnerová). Projekt sleduje základní salutoprotektivní zdroje využitelné obecně ve vysokoškolském prostředí (např. prevence studijní neúspěšnosti, rozvoj vybraných life competences, s důrazem na podporu self-efficace), dále je zaměřen s ohledem na specifika konkrétních studentů (konkrétního studijního zaměření) na konkrétní doporučení směřující k prevenci stresorů, které jsou pro danou cílovou skupinu typické. Projekt zohledňuje i vliv pandemie Covid 19 na duševní zdraví studentů.

15:30–15:45 Podpora well-beingu u vysokoškoláků i akademických pracovníků pomocí kurzu MBCT-L (PhDr. Eva Šírová Ph.D., MÚVS ČVUT v Praze, PhDr. Markéta Niederlová, Ph.D., Policejní prezidium)

Príspevek prináša výsledky pilotního dotazníkového šetření mezi 28 účastníky dvou on-line kurzů MBCT-L (Mindfulness Behavioral Cognitive Therapy for Life) se zaměřením na míru vnímaného stresu, jež byla měřena před i po kurzu pomocí standardizované škály PSS-10. Výsledky této škály spolu se závěrečným dotazníkovým kvalitativním hodnocením kurzu naznačují významný posun většiny účastníků k lepšímu well-beingu a zmírnění pocíťovaného stresu spojeného se studiem i s prací.

15:45–16:00 Zdraví a well-being vysokoškolských studentů v distanční formě vzdělávání (PhDr. Jana Kočí, Ph.D., Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova)

Well-being vysokoškolských studentů je podle Světové zdravotnické organizace zásadní pro kolektivní a individuální schopnost studentů myslet, vnímat emoce, vzájemně spolupracovat, vydělávat si na živobytí a zažívat radost ze života. Z tohoto pohledu jsou jak ochrana a obnova duševního zdraví, tak rozvoj well-beingu studentů považovány za zásadní zájem nejen jednotlivců, ale zejména komunit a společností po celém světě. Príspevek prezentuje možnosti aktivní podpory zdraví a well-beingu studentů českých univerzít a vysokých škol v rámci distančního vzdělávání, jako speciálních institucí přesahujících obraničení zaměřením na studenty z pouhého akademického pohledu (např. na motivaci studentů ke studiu) k potřebě rozvíjet i akademický well-being všech studentů (např. budování well-beingu prostřednictvím osvojení si zásad zdravého životního stylu). Príspevek představuje metodická doporučení, která jsou zacílena na aktivní podporu zdraví a well-beingu vysokoškolských studentů v distanční formě vzdělávání. Konkrétní doporučení byla vytvořena s odkazem na devět oblastí systematického rozvoje well-beingu vysokoškolských studentů: jejich pozitivních emocí, angažovanosti, pozitivních vztahů, smyslu, úspěchu, fyzického zdraví, zdravého prostředí, správného nastavení mysli a ekonomického zabezpečení.

16:00–16:15 Nevypust' duši (Bc. Pavla Kučerová, Nevypust' duši)

Nevypust' duši ukazuje, jak pečovat o duševní zdraví a kde hledat pomoc v případě nouze. Prínáša prevenci středoškolákům a učitelům druhého stupně ZŠ a SŠ. Pořádá také programy pro veřejnost a vysokoškolské studenty. O vše se stará tým mladých psychologů, lékařů, sociálních pracovníků a studentů těchto oborů a mladí lidé se zkušeností s duševním onemocněním. V príspevku vás seznámíme blíže s našimi programy pro vysokoškolské studenty a co jim můžeme jako organizace nabídnout v rámci psychohygiény.

16:15–16:30 Představení programu Dostuduj.fit – program podpory vzdělávání pro studenty s psychickými obtížemi nebo duševním onemocněním (Michal Votava, Fokus Praha z. ú.)

Fokus Praha, nejstarší a největší tuzemská nezisková organizace podporující lidi se zkušeností s duševním onemocněním, spustil na začátku nového školního roku 2021/2022 službu podporovaného vzdělávání s příznačným názvem – dostuduj.fit. Služba dostuduj.fit cílí na lidi starší 16 let, kteří žijí nebo studují v Praze a potýkají se s psychickými obtížemi nebo duševní nepohodou. Cílovou skupinou dostuduj.fit jsou žáci odborných učilišť a středních škol, studenti vyšších odborných a vysokých škol, kteří čelí potížím v rámci studia a přípravě na budoucí zaměstnání v souvislosti s duševní nepohodou nebo psychickými problémy. Novou službu mohou využít i rodiče (zákonní zástupci studentů/žáků), spolužáci, blízcí a partneři studentů/žáků a v neposlední řadě též učitelé, školní psychologové, výchovní poradci a speciální pedagogové.

16:30 Diskuze a závěr sekce

Upozorňujeme na možné drobné časové posuny!

Těšíme se na viděnou!